

## Economia de l'empresa

L'economia de l'empresa és la part de la ciència econòmica dedicada a l'anàlisi de les activitats que duu a terme una organització integrada per elements humans, tècnics i materials, amb la finalitat de satisfer una necessitat del mercat que li reporti, generalment, un benefici i sota el govern d'un administrador o empresari. L'estudi de la realitat empresarial tant des dels seus aspectes interns com en totes les implicacions amb el seu entorn constitueix una base fonamental per a la vida activa dels alumnes. El món empresarial té una presència quotidiana en la nostra societat i ens afecta molt directament. Per tant, cal disposar d'un bagatge i de tot un seguit d'instruments que portin a uns posicionaments crítics, madurs i socialment responsables davant els esdeveniments que ens afectin, ja sigui com a persones consumidores, treballadores o empresàries. Per una banda, cal entendre els mecanismes que mouen l'empresa, des de la gènesi de la mateixa fins la satisfacció de la clientela, passant per totes les àrees de decisió: recursos humans, producció, comercial, administració o finançament. També cal valorar críticament les seves repercussions socials: els conflictes socials, l'ètica empresarial, la gestió mediambiental o l'impacte tecnològic. El treball d'aquests aspectes contribuirà a fomentar la iniciativa emprenedora com a una forma de desenvolupament personal duta a terme amb creativitat i rigor.

Per tant, l'economia de l'empresa contribueix de forma múltiple als objectius del batxillerat que es relacionen amb la ciutadania responsable, l'esperit crític o la iniciativa personal. D'altra banda, la matèria enllaça amb continguts de matèries de l'educació secundària obligatòria, com els relatius al disseny i estudi econòmic d'un procés productiu, que es treballa dins de la matèria de tecnologia; els continguts referits a la resolució de problemes, interpretació de relacions i càlculs i tractament matemàtic o estadístic de dades dins les matemàtiques, així com continguts de geografia econòmica que es desenvolupen dins les ciències socials, geografia i història. Partint d'aquests coneixements de base es construeix una estructura que porta a la comprensió dels mecanismes que mouen les activitats empresarials i que faciliten la comprensió de l'entorn, alhora que preparen l'alumnat per a estudis superiors en l'àmbit de l'empresa, la incorporació al món laboral o simplement com a ciutadans i ciutadanes i com a persones consumidores. Caldrà en aquest punt considerar, fer visible i valorar la tasca de les dones treballadores, empresàries i emprenedores, així com els factors que limiten sovint l'accés de les dones al món de l'empresa, per tal de contribuir a una redefinició dels rols de gènere en el marc d'una relació entre iguals.

### *Competències específiques de la matèria*

Les competències específiques de l'economia de l'empresa són essencialment tres: la competència en gestió i organització; la competència en estratègia i la competència en emprenedoria.

La **competència en gestió i organització** implica l'assoliment de la capacitat de planificar les activitats, les persones i els materials de forma adient, sota les restriccions habituals (costos, espai o temps) i prenent les decisions oportunes per arribar a un objectiu concret. L'economia com a ciència estudia la manera

d'administrar recursos escassos susceptibles de diversos usos i limitats a la satisfacció de necessitats il·limitades. L'economia de l'empresa analitza l'administració dels seus recursos (humans, tècnics i materials) a la satisfacció de la clientela i a l'assoliment dels objectius marcats prèviament. Aquestes activitats depassen els límits empresarials i esdevenen aplicables a altres formes d'organització social, administrativa o personal. Cada dia es fa necessària una organització del propi temps i de les tasques, alhora que sorgeixen situacions noves que ens porten a prendre decisions sobre els nostres propis actes. Gestionar i organitzar suposa estructurar aquestes activitats i definir processos que permetin la presa de decisions adequades. D'aquesta manera, i considerant que tota decisió implica un cost d'oportunitat, es construeix un raonament que, més enllà de la seva aplicació en la gestió de les empreses, permet a l'alumnat utilitzar-lo en les pròpies activitats diàries.

L'assoliment de la **competència en estratègia** implica l'ús d'una determinada metodologia que comporta activitats ordenades i relacionades entre sí enfocades cap a un propòsit. El problema radica en establir i ordenar aquestes activitats per tal d'assolir uns resultats de forma eficient. Sovint existeixen diferents vies que permeten arribar a resultats similars però que suposen accions diferenciades. Elaborar una estratègia significa apostar per una acció determinada, per uns recursos i fins i tot per unes persones. En aquest procés es realitzen renúncies, s'aposta per noves formes o plantejaments, s'assumeixen riscos i incerteses per arribar a uns resultats concrets. Des de la mateixa concepció del negoci fins les activitats de màrqueting, passant pels recursos humans, l'empresa es troba immersa en tot un seguit de decisions estratègiques que marquen el seu futur pròxim. Entendre les estratègies utilitzades suposa la capacitat de predicció dels resultats de les estratègies actuals i fins i tot ser capaç de definir-ne de pròpies.

La **competència en emprenedoria** involucra les capacitats relacionades amb el lideratge, l'assumpció de les responsabilitats inherent a la gestió i, per tant, l'acceptació del fracàs, que conformen un conjunt d'habilitats específiques de la matèria. Com a tal, doncs, la competència en emprenedoria es relaciona amb la resta de competències específiques de la matèria i amb competències generals del batxillerat, especialment amb la competència en recerca i les competències personals i interpersonals, amb l'afegit clau del desenvolupament de la capacitat d'iniciativa aplicada a la gestió empresarial i especialment a un petit projecte empresarial. És freqüent, dins la literatura empresarial, la reflexió sobre la figura de l'empresari o empresària en el sentit que no és suficient la reunió dels recursos necessaris per a l'èxit empresarial sinó que cal un factor més que és la iniciativa emprenedora. La presa de decisions i, especialment, el disseny del projecte empresarial constitueixen un espai de desenvolupament de la pròpia personalitat imprimint un segell propi a una activitat productiva que pot arribar a ser l'espai del propi creixement professional. L'emprenedoria suposa el desenvolupament de tot un seguit de capacitats: des de l'autonomia i la seguretat en un mateix fins la creativitat i la reflexió aplicats a la creació i defensa d'una activitat que, encara que senzilla, pot ser l'embrió d'altres projectes en el futur.

*Contribució de la matèria a les competències generals del batxillerat*

Els continguts de la matèria, la seva forta interrelació amb l'entorn, la necessitat de debatre i contrastar opinions sobre els desajustos existents en l'activitat empresarial i el seu entorn o bé sobre l'èxit de determinades estratègies empresarials, així com la comunicació d'un projecte empresarial contribueixen al desenvolupament de la competència comunicativa. En totes les activitats, cal dominar les eines del llenguatge oral i escrit, el vocabulari específic, l'elaboració i organització del discurs i l'ús d'eines tecnològiques de suport a la comunicació, l'originalitat i l'empatia, destreses presents en altres matèries del batxillerat però aplicades en aquest cas al coneixement del món de l'empresa.

L'establiment d'objectius, l'obtenció d'informació, l'aplicació d'una metodologia, la planificació i avaluació dels resultats, l'obtenció i comunicació de conclusions són habilitats molt presents en les activitats empresarials. El desenvolupament de les activitats d'ensenyament i aprenentatge de l'economia de l'empresa portarà forçosament a l'adquisició i domini de les habilitats relacionades amb la competència en recerca. Aquesta recerca pren importància en les activitats relacionades amb la localització i el tractament d'informació empresarial com a base per a l'aprenentatge i especialment en el disseny i elaboració del projecte empresarial.

L'economia de l'empresa també contribueix a la competència en gestió i tractament de la informació, perquè la base de la presa de decisions empresarials reposa en aquest tractament i anàlisi d'informació. Totes les àrees funcionals de l'empresa desenvolupen la seva activitat per mitjà de l'anàlisi de dades quantitatives: les xifres de vendes, les estadístiques dels estudis de mercat, el càlcul d'un full de salari, l'estudi dels costos empresarials, l'anàlisi de projectes d'inversió o l'anàlisi dels comptes anuals d'una empresa. Tots aquests processos requereixen de capacitats d'organització i sistematització de la informació, tractament per mitjà de càlculs matemàtics i estadístics i utilització d'eines informàtiques per arribar a unes conclusions que permetin la presa d'una decisió encertada i responsable. Per altra banda, també obre el debat sobre l'ètica en l'ús de la informació obtinguda per l'empresa i el difús límit entre els objectius empresarials i la privacitat de les persones, així com la confusió informativa de determinades comunicacions que pretenen donar una imatge interessada o deformada dels seus productes o serveis.

Les activitats que es desenvolupen dins la matèria de l'economia de l'empresa permeten desenvolupar les habilitats relacionades amb la competència digital, que comporta el tractament i presentació de la informació i l'ús de les xarxes virtuals. La localització d'informació dins de pàgines web, el tractament informàtic de dades per mitjà del full de càlcul, l'elaboració de dossiers sobre algun aspecte de la gestió d'una empresa o la presentació multimèdia del projecte empresarial constitueixen exemples de com es potencia aquesta competència. D'altra banda, la competència digital també es manifesta en la capacitat d'adaptació a nous models de treball, organització o comunicació com a conseqüència dels canvis tecnològics constants així com la disposició a un reciclatge constant en l'ús de les tecnologies.

Les capacitats d'adaptació a entorns canviants, el treball en equip, l'autonomia, l'esperit de superació, la capacitat resolutiva i altres que defineixen la competència personal i interpersonal es relacionen directament amb les finalitats de l'economia de l'empresa. És palesa la necessitat del mercat laboral de professionals dotats d'aquestes capacitats necessàries per a empreses que operen en entorns i mercats

canviants que requereixen de contínues adaptacions i reformulacions de les seves tasques. Igualment, la construcció d'equips de treball, els lideratges i l'empatia esdevenen imprescindibles en les estructures organitzatives i formen part del capital humà empresarial que sovint esdevé un dels factors estratègics que motiva l'èxit.

Finament, l'economia de l'empresa contribueix a l'adquisició de la competència en el coneixement i interacció amb el món, en tant que l'activitat empresarial es desenvolupa sempre en relació amb un entorn amb el que interactua, tant des del punt de vista de la utilització de recursos i la generació de productes com des de la vessant de les seves relacions amb el conjunt de la societat. El coneixement i la interacció amb el món des de la perspectiva empresarial obre el debat sobre la sostenibilitat de les produccions, l'ús d'energies renovables, la sobreexplotació de recursos, el model de consum i les repercussions mediambientals. Paral·lelament, l'empresa es relaciona amb diferents àmbits partint de la seva pròpia estructura organitzativa, la relació amb el personal treballador, client i proveïdor i, finalment, amb l'ètica empresarial i el compromís social. Ser competent en el coneixement i interacció amb el món implica la capacitat d'anàlisi de la pròpia relació amb l'empresa i d'aquesta amb la societat per a interpretar i prendre les decisions amb coherència i responsabilitat com a persona empresària, treballadora o consumidora.

### *Estructura dels continguts*

La matèria s'estructura en els dos cursos del batxillerat seguint una escala gradual en la complexitat dels continguts i les reflexions. L'estructura del primer curs respon a una aproximació als àmbits més concrets de la matèria, en la que pren especial relleu el descobriment, reflexió i debat al voltant de la realitat de l'empresa. Els blocs en què es divideix aquest primer curs corresponen a una concepció general de l'empresa en tant que organització i suposen un recorregut per tres de les àrees de gestió més usuals en les empreses.

La concepció del segon curs respon a un nivell més gran de maduresa i abstracció dels continguts. Els continguts han de portar a reflexions i decisions més complexes, tal i com correspon al tractament i ús de la informació comptable i financera, així com les decisions d'inversió. L'anàlisi del component estratègic i, especialment, la definició d'un projecte d'empresa suposen la visió globalitzada dels continguts de tota la matèria. El reconeixement de les estratègies porta a un debat sobre la seva adequació des de múltiples punts de vista i contribueix a la formació ciutadana. La realització del projecte empresarial respon a una visió més integrada dels continguts i metodologies utilitzats al llarg de les activitats aplicades a un supòsit concret. Aquesta dualitat ha d'ajudar a estructurar el pensament de l'alumnat portant-lo a una visió objectiva de l'empresa.

### *Connexions amb altres matèries*

L'economia de l'empresa enllaça de forma molt especial amb els continguts de la matèria d'economia, en tant que se serveixen mútuament per tal d'analitzar les activitats econòmiques, per bé que sota dos prismes diferents. Les característiques del mercat en què l'empresa opera, l'anàlisi dels costos empresarials, el context global de l'economia, la incidència de la inflació o del creixement en les decisions d'inversió són continguts de la matèria d'economia que contextualitzen i completen la visió dels problemes empresarials. L'estudi de les decisions de l'empresa no es pot

deslligar del comportament del mercat en el seu conjunt, les variables macroeconòmiques o altres aspectes globals de l'economia mundial. D'altra banda, existeixen nombroses connexions amb els continguts de matemàtiques aplicades a les ciències socials relacionats amb l'anàlisi i tractament de dades que permetin la presa de decisions, com amb les ciències per al món contemporani en el que respecta a l'ús de tecnologies, la sobreexplotació de recursos i la contaminació, la sostenibilitat de les produccions i els canvis de la societat de la informació i del coneixement i, finalment, amb la geografia pel que fa als processos de mundialització i els desequilibris territorials, l'anàlisi de les activitats econòmiques i la seva repercussió social i ambiental.

### *Consideracions sobre el desenvolupament del currículum*

Per les característiques pròpies de la matèria, les activitats d'ensenyament i aprenentatge de l'economia de l'empresa han de girar al voltant de dos eixos fonamentals: en primer lloc, l'anàlisi de la realitat més pròxima, entesa com el disseny d'activitats fonamentades en casos reals i quotidians que permetin una visualització de les tasques empresarials. En aquest sentit, les tecnologies de la comunicació han d'envoltar les activitats docents reflectint la realitat tant del món empresarial com de la societat en general. El segon eix el configura la reflexió, l'establiment de conclusions i la presa de decisions al respecte d'una realitat en concret. L'anàlisi de dades quantitatives, l'establiment d'estratègies i la consideració dels aspectes socials i mediambientals en les activitats han de conduir als alumnes a decisions eficaces i responsables. En aquest context la metodologia ha de ser necessàriament dinàmica, basada en la recerca i anàlisi d'informació i exemples relacionats amb els continguts, l'estructuració i resolució de casos, la realització de simulacions, el càlcul, la representació gràfica i la interpretació de variables, l'elaboració de propostes i estratègies, l'exposició i debat sobre aspectes empresarials i altres activitats que portin la realitat a l'aula, defugint de plantejaments academicistes. L'alumnat ha de viure el recorregut que li proposa aquest currículum com la comprensió de moltes situacions viscudes i/o observades en la seva vida quotidiana i aquesta finalitat ha de ser present en les activitats per sobre del coneixement detallat de determinats aspectes de la gestió empresarial. El currículum ha de dur a una concepció global de l'empresa i de les seves decisions, evitant caure en la suma d'aprenentatges desconnectats. Aquest plantejament contribuirà de forma clara al disseny i elaboració del projecte empresarial, activitat que requereix de la tria i ús de moltes de les habilitats adquirides al llarg de la resta del currículum.

El procés avaluatiu ha de permetre l'assoliment dels objectius que duen a les habilitats i competències que el currículum desenvolupa. Per aquesta raó i en coherència amb la diversitat d'activitats que suposa el desplegament del currículum, l'avaluació ha de ser diversificada en els seus instruments. D'altra banda, la concepció de l'avaluació ha de permetre identificar els aspectes relacionats amb els valors i l'ètica de forma conjunta amb els procedimentals i conceptuals. Aquesta concepció comporta el plantejament de diferents tipologies d'activitats a l'aula com a instrument de control dels aprenentatges dels alumnes i com a part integrant de l'avaluació sumativa basada, a banda dels resultats i evolució de les activitats formatives, en activitats que permetin una visió aplicada dels continguts a la resolució i reflexió sobre casos i problemes, a l'elaboració de dossiers breus i

l'exposició i defensa de projectes o altres propostes semblants. Aquests instruments permeten valorar el procés de maduració personal de l'alumnat i respecte de la disciplina que, en definitiva, constitueix la base de la formació integral de l'alumnat.

## OBJECTIUS

La matèria d'economia de l'empresa del batxillerat té com a finalitat el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Adquirir una visió general de l'activitat empresarial com a generadora de benestar, treball i riquesa en la societat, apreciament dels objectius i mitjans disposats en un entorn canviant que requereixen d'una gestió, presa de decisions i resolució de conflictes.
2. Analitzar les actuacions de l'empresa en l'assoliment dels seus objectius i les interrelacions amb l'entorn i elaborar criteris personals sobre els efectes positius i negatius que poden tenir, defensant el seu punt de vista amb autonomia i respecte per altres opinions.
3. Identificar les àrees funcionals que componen l'empresa, la funció que desenvolupen i les seves relacions internes de forma vinculada amb les que formen part de l'entorn més pròxim.
4. Interpretar la gestió dels recursos humans com una oportunitat de generar avantatges competitiu de l'empresa a través de la gestió del capital humà, de les relacions i la motivació dins l'empresa i de la resolució de conflictes.
5. Reconèixer la importància estratègica de la investigació i la innovació com a motors del canvi tecnològic, la millora competitiva i el progrés econòmic i social en un món globalitzat.
6. Valorar la incidència de l'activitat empresarial en la qualitat de vida de les persones, la distribució de la riquesa i l'esgotament dels recursos naturals prenent consciència de la necessitat de la sostenibilitat de l'activitat productiva i de l'ètica empresarial.
7. Identificar factors de limitació o desigualtat per causa del gènere o per altres causes en l'activitat empresarial i conèixer possibles mesures correctores.
8. Analitzar les accions comercials que realitzen les empreses identificant els destinataris, interpretant les diverses estratègies possibles, valorant l'impacte sobre el comportament de les persones consumidores i manifestant iniciativa i creativitat en el disseny de propostes pròpies.
9. Obtenir, registrar i interpretar la informació comptable de les empreses, detectar els desequilibris més comuns i proposar mesures correctores, valorant la importància de la seva fiabilitat en relació a la gestió, les garanties davant persones terceres i la responsabilitat fiscal.
10. Planificar, dissenyar, comunicar i defensar amb rigor, iniciativa i creativitat un projecte senzill d'empresa definint el producte o servei, identificant els recursos necessaris, analitzant-ne la viabilitat i establint les estratègies comercials oportunes.
11. Utilitzar els mitjans i tecnologies de la informació i la comunicació com a eina quotidiana d'obtenció, tractament, selecció i anàlisi de informació empresarial, verificant la seva fiabilitat i aplicant-la a la presa de decisions empresarials.
12. Interpretar i valorar de forma general les decisions de les empreses en les seves estratègies de creixement, internacionalització, relocalització considerant el paper de les PIME i en el context d'una economia globalitzada.

## Primer curs

### CONTINGUTS

#### L'empresa com a organització

- Identificació del paper de l'empresa com unitat econòmica i de la tasca de l'empresari, considerant la seva evolució històrica, així com els seus objectius i el conflicte entre ells. Reconeixement del seu paper com a generadora de rendes i benestar en la societat.
- Reconeixement de les funcions necessàries per a l'activitat empresarial i les seves interrelacions, els objectius, els conflictes i les tipologies generals d'empresa. Consideració de les empreses i organitzacions amb finalitats socials i no lucratives.
- Valoració de la responsabilitat vinculada a l'activitat empresarial tant des del punt de vista social com mediambiental, mitjançant l'anàlisi i recerca de casos que permetin el contrast d'opinions i el debat.
- Interpretació de les estructures organitzatives i organigrames, les relacions d'autoritat i responsabilitat entre els diferents nivells organitzatius i els canals de comunicació possibles, així com les causes que provoquen l'aparició d'estructures informals. Obtenció d'informació sobre estructures organitzatives d'empreses diverses.
- Diferenciació entre l'aplicació de diferents estils de direcció i de lideratge en una organització i les conseqüències sobre els resultats, així com la implicació dels treballadors. Valoració dels efectes de la motivació sobre el rendiment i l'assoliment d'objectius.
- Aplicació del procés de presa de decisions a un cas senzill. Utilització de matrius i arbres de decisió com a mètode d'estructuració i resolució de situacions aplicant criteris per a situacions de risc i incertesa.

#### Gestió dels recursos humans

- Valoració de la importància d'una bona gestió de les persones en qualsevol àmbit i identificació de les funcions del departament de recursos humans.
- Coneixement de les etapes d'un procés de selecció de personal aplicat per les empreses i de la gestió dels recursos humans per competències.
- Reconeixement de la utilitat de la intel·ligència emocional en la gestió de les relacions i com a via per millorar tant l'eficiència de les organitzacions com les pròpies relacions personals.
- Valoració de la gestió del coneixement i la formació com a mecanismes per a gestionar el capital intel·lectual dins un equip humà.

- Anàlisi de les relacions laborals i de la negociació col·lectiva en el paper de la resolució de conflictes entre empresaris i treballadors. Recerca d'informació bàsica dins de l'Estatut dels treballadors i convenis col·lectius.
- Identificació dels trets generals dels contractes de treball més usuals així com el càlcul bàsic d'un rebut de salari senzill, interpretant els efectes d'una variació en algun dels seus components sobre la renda del treballador.
- Identificació dels factors socioculturals que limiten o discriminen per causa de gènere o altres motius determinats col·lectius en l'activitat empresarial i descripció de possibles mesures correctores de situacions de desigualtat i discriminació.

### **Gestió de la producció**

- Descripció del procés de producció com l'activitat generadora de valor afegit i valoració de l'eficiència en l'ús de recursos.
- Apreciació de la recerca, el desenvolupament i la innovació com a motors del canvi tecnològic i de millora de la competitivitat empresarial.
- Classificació i càlcul dels costos de producció de l'empresa utilitzant sistemes d'assignació de costos i analitzant les repercussions sobre la valoració de les existències i el resultat de l'empresa.
- Anàlisi de les decisions de producció o externalització de costos amb l'ajut del llindar de rendibilitat a partir de la interpretació i resolució de casos. Anàlisi i representació gràfica amb el suport de fulls de càlcul.
- Reconeixement dels continguts d'un sistema de gestió mediambiental entès com a eina per a una producció sostenible i com a una font d'avantatges competitiu, mostrant interès per la necessitat de canvis en el sistema productiu que portin a una millor preservació del medi natural.
- Valoració de la importància dels sistemes de gestió de la qualitat i els processos de reenginyeria com a factor estratègic de l'empresa.
- Interpretació de les estratègies de logística integral com a generadores d'avantatges competitiu per l'empresa mitjançant l'anàlisi de casos.
- Aplicació i interpretació de les tècniques de planificació de la producció i control de projectes i de les conseqüències sobre la seva gestió.
- Valoració de la necessitat dels inventaris així com dels costos que suposen en relació als objectius d'eficàcia i eficiència de la funció de proveïment per mitjà de l'aplicació de models de gestió d'inventaris en casos senzills.

### **Gestió comercial**

- Identificació de les finalitats del màrqueting en relació als objectius empresarials, les relacions amb la clientela i l'entorn empresarial.

- Càlcul de la quota de mercat i identificació del mercat potencial, la competència i la tipologia de mercat a què pertany un producte.
- Observació utilitzant exemples reals del significat i dels criteris per la segmentació de mercats i la seva aplicació en la selecció del públic objectiu.
- Anàlisi les diferències de posicionament entre productes reals d'un mateix mercat com a conseqüència de les accions de màrqueting, raonant les possibles estratègies aplicades.
- Reflexió sobre els factors que influeixen en el comportament de les persones consumidores i el procés de decisió de compra, a partir d'exemples reals i pròxims.
- Anàlisi del sistema d'informació de màrqueting de les empreses i identificació de les diferents tècniques i fonts d'informació utilitzades en un procés d'investigació de mercats.
- Descripció del procés de planificació en el màrqueting, l'establiment del mix de màrqueting i del tipus d'estratègia a desenvolupar.
- Anàlisi del concepte, les característiques i el cicle de vida d'un producte així com la tipologia d'una cartera de productes, a partir d'exemples de productes quotidians.
- Caracterització de l'envàs, l'etiqueta i la marca, en relació al posicionament o valor de la marca. Identificació d'estratègies de marca i de llançament de nous productes.
- Descripció, a partir de casos concrets, de les metodologies de fixació del preu del producte i establiment d'estratègies de preus.
- Localització d'estratègies de distribució valorant, de forma general, els seus avantatges i inconvenients.
- Caracterització del model de franquícia i dels seus avantatges i inconvenients entre altres opcions de comerç associat a partir de la recerca d'informació de casos comercials reals.
- Recerca, observació i enumeració en establiments comercials reals de tècniques de marxandatge i animació del punt de venda valorant la influència sobre les decisions de compra.
- Descripció dels instruments de comunicació empresarial en relació al seu cost i la seva eficàcia, considerant i valorant les noves formes relacionades amb la innovació tecnològica.
- Identificació de les etapes del procés d'elaboració d'un missatge publicitari. Anàlisi dels recursos utilitzats en diferents missatges publicitaris per aconseguir els objectius comercials. Reflexió i elaboració d'informes sobre la legalitat i els aspectes ètics d'alguns d'ells.

### *Connexions amb altres matèries*

#### *Ciències per al món contemporani*

- Sobreexplotació de recursos, impacte mediambiental i gestió sostenible del planeta.
- Desenvolupament i canvi científicotecnològic. Tipus de materials, usos i riscos.
- Processament, intercanvi i tractament de la informació. Revolució tecnològica de la informació.

#### *Geografia*

- Territori i activitats econòmiques: tendències i problemàtiques, localització, desequilibris i repercussions ambientals i socials.
- El món del treball.

#### *Economia*

- Producció, productivitat i costos.
- Anàlisi dels mercats i variació de les condicions de l'oferta i demanda.
- Els recursos naturals i la seva gestió.

#### *Matemàtiques aplicades a les ciències socials*

- Estadística descriptiva: gestió, tractament i interpretació crítica de dades, gràfics i paràmetres. Anàlisi de funcions per extrapolar models de fenòmens socials i econòmics.
- Representació gràfica de funcions, per mitjà de l'ús de programes informàtics.

## CRITERIS D'AVALUACIÓ

1. Descriure l'activitat empresarial i l'empresari en relació amb la seva funció de satisfacció de les necessitats, els objectius perseguits, l'organització necessària per a la presa de decisions en condicions de risc dins un entorn canviant.
2. Identificar les diferents àrees organitzatives de l'empresa interpretant la comunicació interna i l'organització i els conflictes que es generen en el decurs de la seva activitat.
3. Reconèixer l'ètica i la responsabilitat social corporativa de l'empresa davant les conseqüències socials i mediambientals de la seva activitat, analitzar i mostrar opinions personals raonades i argumentades sobre casos i mantenir una actitud respectuosa durant el debat.
4. Analitzar i resoldre problemes i situacions amb l'ajuda d'arbres o matrius de decisió, utilitzant un criteri de decisió apropiat, interpretar de forma coherent els resultats i valorar l'eficàcia de cada sistema.
5. Identificar les etapes d'un procés de selecció i contractació de personal i descriure la gestió dels recursos humans respecte a les competències, les relacions i el coneixement en la creació de capital humà.
6. Reconèixer els aspectes bàsics de les relacions laborals dins de l'empresa, la contractació i la determinació del salari.
7. Classificar i calcular els costos de producció d'una empresa i prendre decisions sobre externalització de costos en casos senzills.
8. Identificar situacions de discriminació per raons de gènere o altres en l'àmbit de l'empresa i elaborar propostes correctores que portin a la igualtat d'oportunitats.
9. Estructurar i resoldre en casos concrets qüestions relacionades amb la planificació i control de projectes i de gestió d'inventaris.
10. Determinar, per a casos senzills, la quota de mercat i el mercat potencial d'un producte i descriure el seu públic objectiu i el posicionament.
11. Analitzar de forma simple casos de màrqueting, identificant les estratègies utilitzades en les variables del mix, i elaborar amb creativitat noves propostes d'acord amb uns objectius prèviament donats.
12. Assenyalar les característiques dels mètodes de comunicació comercial de les empreses i proposar, per a un cas proposat, un missatge o activitat d'acord amb uns objectius concrets.

## Segon curs

### CONTINGUTS

#### La informació econòmica i financera a l'empresa

- Utilització de diferents criteris de valoració de les existències analitzant els efectes sobre el resultat comptable de cada criteri.
- Consideració de la comptabilitat com a instrument d'informació sobre el patrimoni i els resultats necessaris per a tots els interessats en la gestió de l'empresa, valorant la importància de la normalització comptable.
- Representació del patrimoni empresarial i registre dels fets comptables més habituals i determinació del resultat utilitzant el mètode de la partida doble i la normativa comptable.
- Identificació dels documents que formen els comptes anuals i de la seva funció representativa de la imatge fidel del patrimoni i dels resultats de l'empresa. Reconeixement del paper de la funció auditora com a garant de la informació.
- Consideració de les principals figures impositives que afecten a l'empresa, valorant la incidència social del frau fiscal.
- Anàlisi dels cicles d'explotació de l'empresa, càlcul i interpretació del període mitjà de maduració en relació amb el capital circulant mínim.
- Anàlisi i interpretació d'estats comptables mitjançant ràtios, detectant desequilibris, arribant a conclusions i proposant mesures correctores. Obtenció i comparació d'estats comptables d'empreses de diferents sectors.

#### Gestió financera

- Descripció de l'estructura econòmica i financera de l'empresa i classificació de les diferents fonts de finançament.
- Caracterització de les diferents formes de finançament propi i aliè en atenció als seus costos. Vinculació entre els mercats borsaris i les operacions de finançament empresarial. Identificació de les característiques fonamentals dels productes financers bancaris a l'abast de les empreses.
- Identificació dels trets fonamentals i de les tipologies d'inversió. Esquematització de projectes d'inversió i utilització de mètodes de selecció estàtics i dinàmics en la seva valoració. Càlcul i selecció de projectes d'inversió amb el suport de fulls de càlcul.

## **Direcció estratègica i creixement empresarial**

- Reconeixement de la necessitat d'estratègies i decisions vinculades als avantatges competitiu, la cadena de valor i el desenvolupament empresarial.
- Anàlisi de la direcció estratègica i del disseny d'estratègies competitives de negoci i corporatives.
- Anàlisi dels factors que condicionen les decisions de localització i dimensió de les diverses activitats de l'empresa, valorant les conseqüències socials que suposa la localització o deslocalització d'una empresa d'un àmbit geogràfic.
- Anàlisi de les estratègies de creixement intern i extern i dels seus avantatges i riscos i valoració de la incidència sobre els mercats de la creació de holdings empresarials, a partir de l'estudi de casos.
- Descripció del procés d'internacionalització de les empreses i de creació de mercats globals en el context de les tecnologies de la informació. Valoració dels aspectes positius i negatius de les empreses multinacionals i dels efectes de la globalització econòmica.
- Consideració de la importància de les PIME com a creadores d'ocupació i les estratègies enfront les grans empreses i el mercat global.

## **El projecte empresarial**

- Detecció de necessitats i obtenció d'idees de negoci. Consideració de l'autoocupació com una forma de desenvolupament professional viable i a l'abast. Descripció dels passos per la creació d'una empresa i dels continguts d'un pla d'empresa.
- Identificació dels trets fonamentals de les diverses formes jurídiques atenent als seus costos i responsabilitats.
- Disseny d'un petit projecte empresarial, amb autonomia i creativitat seguint els passos d'un pla d'empresa simple, reconeixent la necessitat d'una organització i planificació del treball i amb actitud favorable al treball en equip.
- Elaboració d'un senzill estudi de mercat i valoració de la idea mitjançant l'anàlisi DAFO. Descripció de l'organització i dels recursos humans necessaris.
- Definició d'un pla de màrqueting aplicat al projecte definint la producció i el posicionament del producte o servei i establint les estratègies per a cada variable del màrqueting-mix.
- Elaboració d'un pla d'inversions i finançament general del projecte basat en dades aproximades i estudi de la viabilitat del projecte.
- Presentació i comunicació, amb originalitat i iniciativa, dels continguts del pla d'empresa, defensant la seva viabilitat tècnica, financera i comercial de forma argumentada, utilitzant el vocabulari adient. Utilització de suports digitals diversos en l'elaboració i presentació del projecte.

### *Connexions amb altres matèries*

#### *Geografia*

- Processos de globalització i desigualtats territorials. Impacte dels processos de deslocalització empresarial.
- Institucions d'àmbit europeu i internacional: polítiques econòmiques, socials i mediambientals.

#### *Economia*

- Anàlisi dels mercats i variació de les condicions de l'oferta i demanda.
- Funcionament del comerç internacional.
- Els bancs i el sistema financer.
- Sector públic i fiscalitat.

#### *Matemàtiques aplicades a les ciències socials*

- Interès simple i compost. Anualitat de capitalització i amortització.
- Programació lineal. Màxims i mínims.

## CRITERIS D'AVALUACIÓ

1. Registrar les operacions més habituals en el cicle comptable empresarial, obtenir els estats comptables i tenir consciència de la importància de la fidelitat de la informació comptable a la imatge fidel de l'empresa.
2. Calcular per a un cas senzill el període mitjà de maduració i relacionar-lo amb el capital circulant mínim.
3. Interpretar la situació econòmica i financera d'uns estats comptables, mesurar i valorar els ràtios més significatius i proposar mesures raonades que duguin a la millora de la gestió.
4. Proposar fonts de finançament intern i extern en funció de les necessitats d'una empresa en concret, caracteritzar i valorar els avantatges i inconvenients en cada cas.
5. Seleccionar per mitjà de mètodes estàtics i dinàmics projectes d'inversió alternatius, utilitzar un full de càlcul com a eina de suport en la presa de decisions.
6. Analitzar el procés i les estratègies de negoci o corporatives relatives a la localització, dimensió, creixement i internacionalització seguit per una empresa i valorar aspectes positius i negatius des del punt de vista de la gestió empresarial però també social i mediambiental.
7. Elaborar de forma senzilla un petit projecte d'empresa, identificar el producte, caracteritzar el seu mercat, el públic objectiu, fixar una estratègia de màrqueting i calcular bàsicament la seva viabilitat.
8. Presentar i defensar amb solidesa i creativitat els continguts d'un pla d'empresa i altres informes, utilitzar mitjans digitals com a suport dels estudis i la seva exposició.